3stepIT

FJÄRDE UPPLAGAN

IT-berget 2026

Svenska verksamheters inställning och uppfattningar om cirkulär IT

3stepIT

IT-berget 2026

Välkommen till den fjärde upplagan av IT-berget – vår årliga rapport om hur långt svenska företag och organisationer har kommit i sin **omställning till ett mer cirkulärt användande av IT**.

Syftet med rapporten är att **sprida kunskap om fördelarna med cirkulär IT och inspirera fler verksamheter att ställa om** till det nya arbetssättet. Genom att ge ut rapporten årligen etablerar vi ett benchmark för hur långt utvecklingen har kommit. Det hjälper intressenter både inom och utanför IT-branschen att förstå hur attityderna hos svenska företag och organisationer utvecklas över tid.

Sedan starten 2023 har IT-berget utvecklats för att belysa olika aspekter och hinder på vägen mot cirkularitet. Den första rapporten visade **på det stora resursslöseriet** som uppstår när bortglömd IT-utrustning blir liggande i förråd. Året därpå, 2024, skiftade vi fokus till att lyfta fram och **slå hål på några av de missuppfattningar och myter som bromsar omställningen**. I 2025 års upplaga fördjupade vi oss i medarbetarperspektivet och betonade **vikten av att bygga en "cirkulär kultur"** för att snabba på utvecklingen.

Under arbetet med våra tidigare rapporter har vi kunnat konstatera att teknikutvecklingen gått relativt långsamt. En rekonditionerad dator från 2023 hade i stort sett samma kapacitet som en helt ny från 2025. **Denna trend håller nu på att brytas i och med införandet av AI, som ställer helt nya krav på hårdvaran.** Därför har vi i årets undersökning lagt till ett antal frågor som belyser hur verksamheter tänker kring kraftfullare datorer med AI-stöd.

Noteras bör att vår undersökning genomfördes **innan den nuvarande bristen på minneschip** och komponenter kom i ljuset. Detta kan potentiellt få en motsatt effekt där uppgraderingstakten istället bromsas. Dels på grund av begränsad tillgång, dels för att högre priser kan leda till att fler väljer rekonditionerade alternativ eller behåller sin befintliga utrustning längre.

Vi kan också konstatera att det fortfarande finns **en rad upplevda hinder som står i vägen för ett mer cirkulärt användande av IT-utrustning**. Med rapporten hoppas vi därför kunna tillföra ny kunskap som kan hjälpa till att snabba på övergången till ett mer hållbart sätt att anskaffa, administrera och återlämna IT-utrustning. I år har vi samarbetat med InQvita som genomfört den kvantitativa undersökning som ligger till grund för rapporten.

"

Den snabba innovationstakten inom AI-drivna enheter leder till kortare produktlivscykler. **Vi riskerar en dold explosion av IT-avfall om vi byter ut fungerande hårdvara** bara för att få tillgång till nästa generations lokala AI-chip

The AI Journal
Januari 2026

3stepIT

Innehåll

Introduktion

02 IT-berget 2026
04 Några av årets insikter
05 Öppna förrådet. Frigör kapitalet!
06 Nu är säkerhet på allas radar

Del 1

08 Nu arbetar en av fyra cirkulärt
09 Fortfarande går en hel IT-livscykel till spillo
10 Trendbrott för rekonditionerat
11 Kostnadsmyten växer ytterligare
12 Fler upplevda utmaningar
13 Ironin kring behovet av en större budget
14 Står bokföringsreglerna i vägen?
15 Vad är det verkliga värdet?
16 Minskat klimatfokus
17 Den envisa lågkonjunkturen
18 Säkerhetsfrågan dominerar
19 Säkerhetsparadoxen
20 Kan AI skynda på omställningen?
22 Right to Repair

Del 2

24 Så här fungerar cirkulär IT
25 Vägen till effektiv och hållbar IT-hantering
26 Det här är 3stepIT
28 Om IT-berget 2026

3stepIT

Några av årets insikter

1/4 av landets verksamheter **arbetar nu cirkulärt** med hanteringen av sin IT-utrustning

46% uppger att **säkerhet är ett avgörande kriterium** vid val av IT-leverantör

54% av respondenterna har den **felaktiga uppfattningen att cirkulär IT medför högre kostnader**

37% ställer **inga krav på certifierad radering** vid avveckling av datorer och mobiler

40% anser att **avskrivningsreglerna gör att det tar längre tid** innan de säljer eller lämnar ifrån sig använd IT-utrustning

2/3 planerar eller utvärderar **inköp av datorer med högre kapacitet** för att kunna använda AI-tjänster lokalt

Öppna förrådet.
Frigör kapitalet!

De flesta svenska företag och organisationer har fullt fungerande mobiler och datorer liggande i förråd. Utrustning som **enkelt skulle kunna säljas, raderas, rekonditioneras och få en andra livscykel**, istället för att samla damm. Det skulle inte bara vara bra för miljön och öka datasäkerheten, utan även ge svenska verksamheter **ett betydande kapitaltillskott** för en väldigt liten insats.

Läs mer på sidan 15.

Nu är säkerhet på allas radar

Pris och kvalitet har länge varit de viktigaste kriterierna när svenska verksamheter väljer IT-leverantör. **Men inte längre. Nu är det säkerhet som rankas högst.** Detta är en logisk reaktion på en osäker omvärldssituation. Frågan är bara hur det påverkar synen på cirkulär IT?

Årets undersökning visar glädjande nog att fler verksamheter än någonsin har anammat ett cirkulärt arbetssätt. Ökningen är dessutom den största sedan vi började våra mätningar. Det märkliga är att detta sker trots en envis och växande missuppfattning. **En klar majoritet tror nu att kostnaderna ökar med cirkulär IT, när de i själva verket minskar.** Vi ser alltså en paradox där fler arbetar cirkulärt – trots att allt färre förstår de ekonomiska fördelarna.

Samtidigt ser vi andra förändringar som drivs på av AI-utvecklingen. Många organisationer befinner sig just nu i omfattande uppgraderingsprojekt för att kunna använda AI-verktyg säkrare och bearbeta data lokalt istället för i molnet. Denna utrullning har sannolikt dämpat efterfrågan på rekonditionerade datorer och medfört en tillfällig paus i det cirkulära tänket.

Därmed finns också en risk att ännu mer använd IT-utrustning blir liggande i förråd. **Ur ett säkerhetsperspektiv är detta kritiskt; utan tydliga rutiner för återlämning av IT-enheter riskerar företag att känslig data hamnar i fel händer.**

Mycket arbete återstår

Vi kan konstatera att säkerhet nu är på allas radar, men vägen till en trygg och hållbar IT-användning kräver att vi inte tappar fart i det cirkulära arbetet. IT-berget 2026 visar att **bättre interna rutiner och högre prioritet från ledningshåll är två av nycklarna till att skynda på omställningen**. Och att vi fortfarande har en bra bit kvar innan vi har gjort det tydligt att cirkulär IT har såväl miljömässiga som ekonomiska och säkerhetsmässiga fördelar.

Det pågående teknikskiftet kopplat till AI innebär en risk att **allt mer IT-utrustning blir liggande i förråd** i stället för att återbrukas

Robert Åholm
Sverigechef 3stepIT

Del 1

3stepIT

Nu arbetar en av fyra cirkulärt

Den enskilt mest positiva slutsatsen från årets undersökning är att **fler svenska verksamheter än någonsin arbetar cirkulärt med sin IT-utrustning.** Ökningen är dessutom omfattande. På frågan ”Vad gör din organisation med IT-utrustning som inte används?” svarar nu 26,2 % av respondenterna att de snarast skickar IT-utrustning som inte används för återbruk/återvinning – vilket är vår definition av ett cirkulärt och hållbart agerande. Denna siffra motsvarar en ökning på 43 % jämfört med 2025 års siffra på 18,3 %. Vi kan även konstatera att **detta är fjärde året i rad som vi ser en positiv utveckling och att årets ökning är den största** sedan vi gjorde vår första mätning 2023.

Lägre prioritet för återbruk

Samtidigt som vi ser att fler och fler agerar cirkulärt så kan vi även konstatera att **verksamheternas prioriteringar har förändrats**. När vi i fjol ställde frågan “Vilka av följande faktorer är viktigast för er vid en upphandling av IT?” valde 40 % svarsalternativet “Att optimera livscykeln på utrustning och säkerställa att den återbrukas". **Med andra ord är det färre som prioriterar cirkularitet, men ändå fler som agerar cirkulärt.**

1

Vad gör din organisation med IT-utrustning som inte används?

Med ”förvaring” menas att utrustningen lagerhålls t ex hos ditt företag/leverantör utan att användas

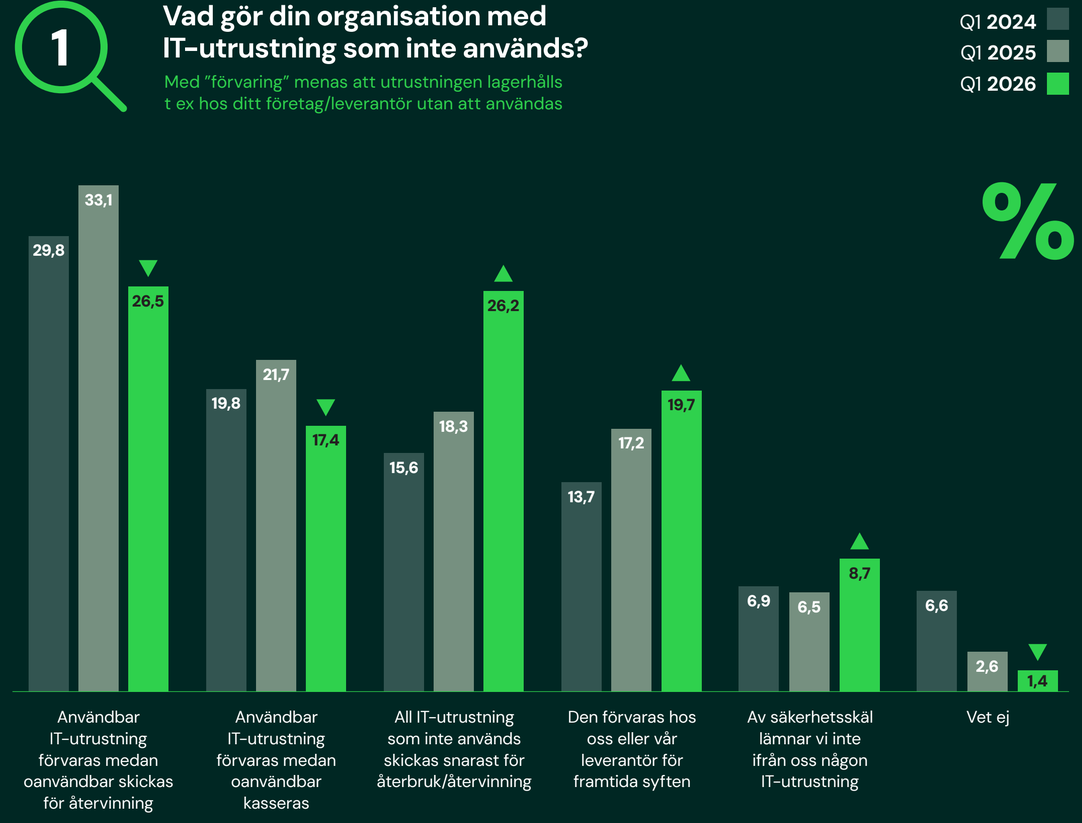

43 % fler av landets verksamheter **arbetar idag cirkulärt** med hanteringen av sin IT-utrustning, jämfört med förra året

2 Hur lång tid förvarar ni IT-utrustning som ej används innan den skickas för återbruk/återvinning eller kasseras?

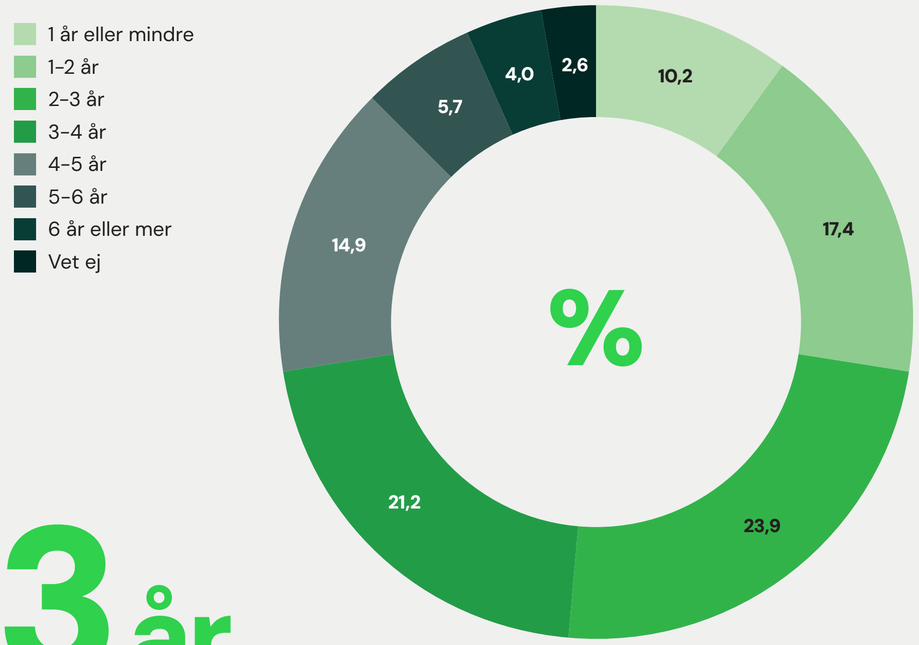

3 år

tar det i snitt innan IT-enheter som inte används återbrukas eller återvinns. Det motsvarar en hel rekommenderad livslängd för en laptop[1]

Fortfarande går en hel IT-livscykel till spillo

Under de fyra år vi genomfört vår undersökning har en datapunkt förändrats påfallande lite – tiden som använd IT-utrustning spenderar i förråd. Även i år tar det cirka tre år innan utrustningen skickas för återbruk/återvinning eller kasseras. Detta motsvarar en hel rekommenderad livscykel för en bärbar dator, vilket är den tidsperiod som många leverantörer ser som optimal innan hårdvaran bör rekonditioneras[1]. Följden blir att **ny utrustning måste produceras** för att ersätta de enheter som inte används, samtidigt som **svenska verksamheter går miste om betydande intäkter** när datorer och mobiler ligger på hyllan och tappar i värde.

Möjliga förklaringsfaktorer

Tendensen att lagra använd IT-utrustning verkar till stor del bero på tre samverkande faktorer. På frågan ”Varför skickas inte IT-utrustning för återbruk/återvinning direkt efter avslutad användning?” svarar 43,2 % att de tror att enheterna kan ha ett värde längre fram. Som väntat är denna uppfattning vanligast bland dem som äger sin IT-utrustning och mindre vanlig bland dem som hyr, leasar eller motsvarande. Två andra, troligen minst lika avgörande aspekter, är att många av verksamheterna i undersökningen **saknar en person som har ansvar för frågan** (34,5 %) samt att de **saknar en process för återtag** (31,7 %). Det finns med andra ord en **betydande utvecklingspotential i att etablera rutiner för cirkulär IT inom svenska företag och organisationer**.

Trendbrott för rekonditionerat

I fjolårets upplaga av IT-berget ställde vi oss frågan om vi nått en brytpunkt i efterfrågan på rekonditionerad IT-utrustning. Detta då andelen verksamheter som köpte rekonditionerat nästan fördubblades från året innan och hamnade på 32 %. **I år backar denna siffra till 26,3 % – ett negativt trendbrott som innebär att vi inte har nått den ”tipping point” som vi förväntade oss.** Istället ser vi att respondenterna tänker mer cirkulärt kring avvecklingen av sin utrustning, men inte i samma utsträckning vid anskaffning, där andelen nytillverkat ökar.

AI-omställningen påverkar

En möjlig förklaring är att **många verksamheter är mitt uppe i en omställning till ny hårdvara med AI-stöd** (se sida 20). En intressant fråga att följa upp i kommande rapporter är om verksamheterna kommer att tvingas tänka om kring rekonditionerad utrustning, i ljuset av den rådande bristen på minneschip och komponenter.

3 **Under vilka omständigheter kan köp av rekonditionerad IT-utrustning vara ett alternativ?**

Flera svarsalternativ möjliga. Svaren anges i procent.

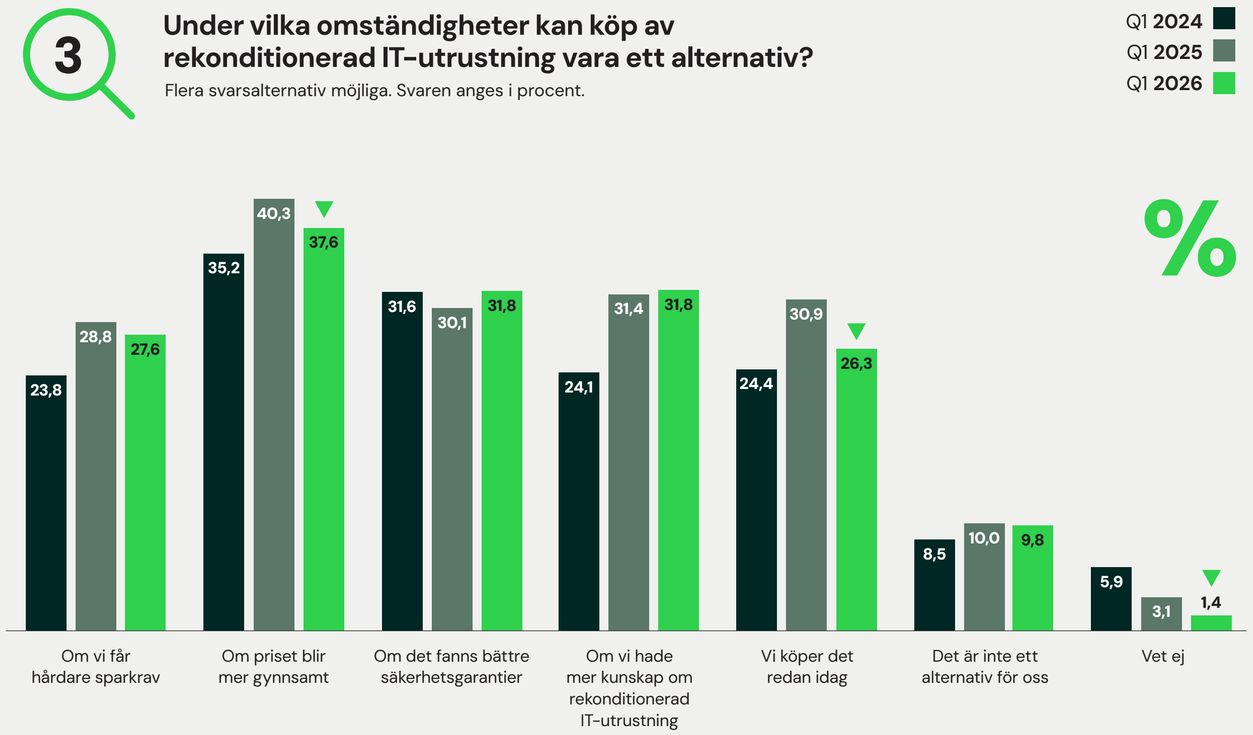

1/10 Endast 9,8 % **avfärdar rekonditionerat** som ett alternativ för sin organisation

3stepIT

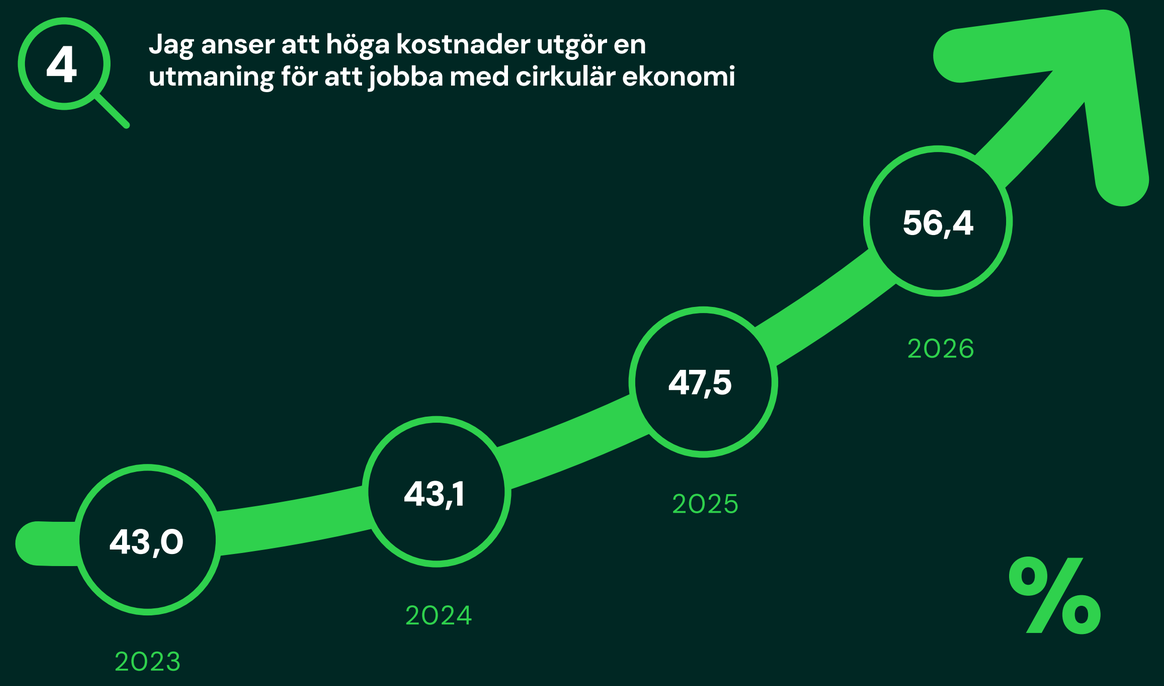

56 % av respondenterna har nu den **felaktiga uppfattningen** att cirkulär IT medför högre kostnader

Kostnadsmyten växer ytterligare

Kanske är den mest frustrerande aspekten av att arbeta med cirkulär IT **missuppfattningen att en omställning skulle driva upp kostnaderna.** I den första utgåvan av IT-berget (2023) hade 43 % av respondenterna den felaktiga uppfattningen att cirkulär ekonomi inom IT skulle leda till höga kostnader. Sedan dess har denna myt vuxit sig starkare för varje år. Idag är det en tydlig majoritet (56,4 %) som ser ”höga kostnader” som en utmaning. I verkligheten är det tvärtom: kostnaderna minskar.

Även de operationella kostnaderna missuppfattas

Analyser visar att cirkulär IT kan minska de operationella kostnaderna för den globala IT-branschen[2]. Denna kunskap återspeglas dock inte i våra resultat. Tvärtom tror allt färre att kostnaderna minskar genom att arbeta cirkulärt med IT. Enbart 2 % (!) väljer nu det korrekta svarsalternativet (att kostnaderna minskar med 30 %) när de tillfrågas om hur de tror att ett företags operationella kostnader påverkas. Dessutom har den totala andelen respondenter som tror att de operationella kostnaderna ökar vuxit markant i år, från 45,8 till 53,9 %.

Fler upplevda utmaningar

Det är inte enbart den felaktiga uppfattningen om ”höga kostnader” som hindrar utvecklingen från att ta fart på allvar. Vi kan konstatera att **en stor majoritet av respondenterna i årets upplaga av IT-berget upplever större hinder än tidigare**. På frågan ”Vilka utmaningar ser du med att jobba med cirkulär ekonomi inom IT?” har svarsalternativet ”Vi saknar rätt verktyg eller processer” ökat från 34,9 till 40,7 %. Även uppfattningen att man saknar kompetens har ökat – från 29 till 33 %.

Minskad prioritet från ledningshåll

Den starkaste signalen handlar dock om hur frågan behandlas på ledningsnivå. I år anger 36,5 % att IT-cirkularitet inte ges tillräcklig prioritet från ledningshåll, jämfört med 23,7 % i fjol. Det motsvarar en ökning på 54 %. Det handlar med andra ord inte om en gradvis ökning, utan om **en tydlig indikator på att frågan tappar mark i de rum där besluten fattas**. I fjolårets rapport pekade vi på behovet av att skapa en genomgripande, cirkulär kultur i svenska verksamheter. Det behovet finns i högsta grad kvar.

4/10 upplever att de **saknar rätt verktyg eller processer** för att jobba med cirkulär ekonomi inom IT

5

Vilka utmaningar ser du med att jobba med cirkulär ekonomi inom IT?

Flera svarsalternativ möjliga.

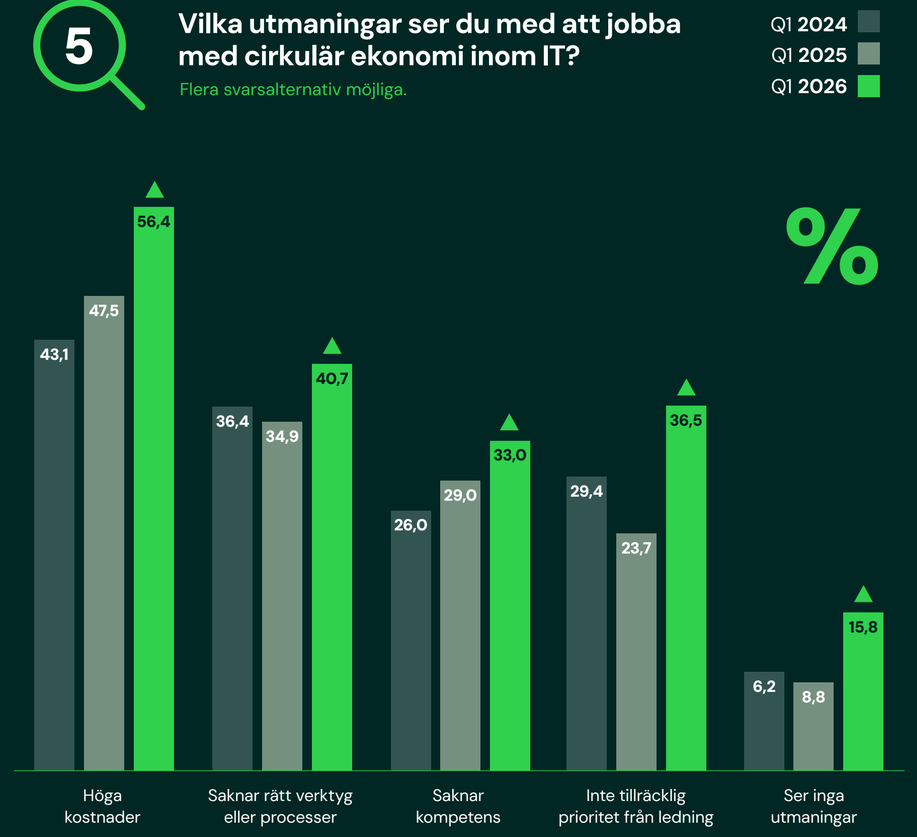

Ironin kring behovet av en **större budget**

När vi frågar svenska verksamheter vad som skulle påskynda deras omställning till cirkulär IT, svarar 40,5 % ”En större budget”. Detta är en tydlig ökning från 29,7 % i fjol. **Det anmärkningsvärda i sammanhanget är dock det faktum att cirkulär IT inte ökar kostnaderna utan sänker dem.** Det behövs alltså inte en större IT-budget för att arbeta mer cirkulärt. Tvärtom skulle det gå att sänka den.

40% tror att **en större budget** skulle påskynda deras omställning till cirkulär IT

Står bokförings-reglerna i vägen?

En vanlig tes om varför oanvänd IT-utrustning blir liggande i förråd är att den är avskriven. Eftersom den **saknar bokfört värde glöms den helt enkelt bort** ur ett finansiellt perspektiv. För att undersöka om detta stämmer har vi i år frågat svenska verksamheter hur bokföringsreglerna påverkar deras hantering av hårdvara.

Två av tre medger att de påverkas

Vad som kan låta som en redovisningsteknisk detalj visar sig ha påtagliga konsekvenser. Hela 40,6 % av respondenterna erkänner att **bokföringsreglerna gör att det tar längre tid innan utrustningen avyttras**. Ytterligare 29 % håller med om att reglerna skapar otydlighet kring ansvarsfrågan, medan 24,5 % uppger att de tänker mindre på andrahandsvärdet vid inköp. Dessutom blir 12,9 % mindre noggranna med att förebygga svinn och stöld. Endast 23,9 % hävdar att hanteringen förblir opåverkad. Ett annat sätt att se på siffrorna är att **bokföringsreglerna påverkar hur två av tre verksamheter hanterar – eller inte hanterar – sin IT-utrustning efter avskrivning**.

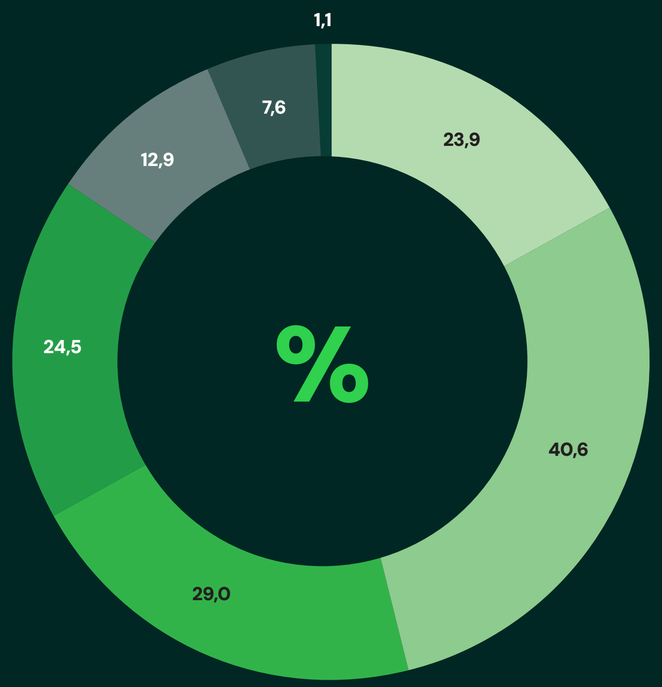

6 Hur påverkar nuvarande bokförings-regler er hantering av IT-utrustning?

- Det påverkar inte, vi har ändå koll och säljer/återbrukar
- Det tar längre tid innan vi säljer/lämnar ifrån oss utrustningen
- Det blir otydligt vem som ansvarar för utrustningen
- Vi tänker mindre på andrahandsvärde när vi köper in
- Vi blir mindre noggranna med att förebygga svinn och stöld
- Vi har inte reflekterat över detta
- Vet ej

4/10 anser att de nuvarande bokförings-reglerna gör att det tar **längre tid innan använd hårdvara avyttras**

3stepIT

Vad är det verkliga värdet?

Även om det bokförda värdet för använd IT-utrustning är noll, kan **det faktiska försäljningsvärdet vara avsevärt**. Här nedan har vi sammanställt två räkneexempel som bygger på antagandet att de två exempelföretagen byter ut sina datorer och mobiltelefoner vart tredje år och sedan förvarar dem ungefär lika länge – istället för att sälja dem vidare så att de kan få en ny livscykel.

Bra för verksamheten och miljön

Det uppskattade värdet är **kapital som enkelt skulle kunna frigöras och återinvesteras i verksamheten**. För att inte tala om miljövinsterna, där varje ny laptop som återanvänds (i stället för att nyproduceras), innebär att mer än ett kvarts ton koldioxidekvivalenter i utsläpp och flera ton gruvavfall[3] undviks.

7 **Räkneexempel, uppskattat marknadsvärde på IT-utrustning som ej används**

Uppskattat värde	Företag 1	Företag 2
Antal anställda med jobbdator	50	750
Antal anställda med jobbmobil	40	500
Uppskattat värde på oanvänd IT-utrustning	**38 400 kr**	**528 000 kr**

För mer information kring hur vi räknat, besök **öppnaförrådet.se**
Där kan du också, på bara några sekunder, göra en beräkning för din egen organisation.

>250 kg utsläpp, och flera ton gruvavfall **undviks för varje ny laptop som återanvänds** i stället för att nyproduceras

3stepIT

8 **Vilka kriterier är avgörande för företagets slutliga val av IT-leverantör?**

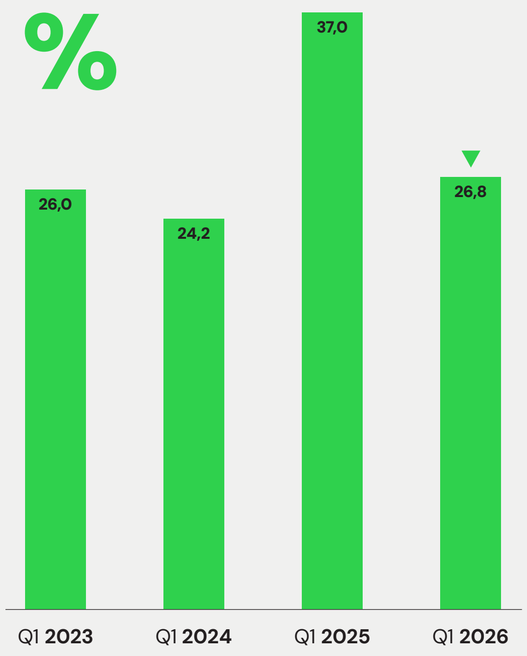

Diagrammet visar endast andelen som svarat ”klimatpåverkan”

Minskat klimatfokus

Begreppen cirkularitet och återbruk är tätt sammanlänkade med hållbar utveckling och minskad klimatpåverkan. Samtidigt har vi i våra tidigare rapporter kunnat konstatera att **många har svårt att identifiera vilka delar av deras IT-användning som genererar störst utsläpp**. I synnerhet är det klimatavtrycket från lagerhållning av IT-utrustning som upplevs som svårgripbart.

Från CSRD-rusch till svalare intresse

I fjolårets rapport såg vi hur diskussionen kring EU-förordningen Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) skyndade på omställningen till minskad klimatpåverkan. Frågan var då ett avgörande kriterium vid val av IT-leverantör för 37 % av verksamheterna. I årets undersökning **kan vi dock konstatera att fokuset har mattats av något** – i år är det enbart 26,8 % som anser att klimatpåverkan är avgörande för det slutliga valet. Även urvalskriteriet ”bästa möjlighet att nå hållbarhetsmål” prioriteras lägre i år. Det väljs nu av endast 25,5 %, vilket kan jämföras med 33,3 % i fjol.

27%

anser att **klimatpåverkan är avgörande** för det slutliga valet av IT-leverantör

3stepIT

Den envisa lågkonjunkturen

Det faktum att Sverige har befunnit sig i en av de mest envisa lågkonjunkturerna i modern tid har satt tydliga spår i hur landets verksamheter ser på sina IT-inköp. Fler än fyra av tio (42,7 %) anger att de kommer att **avvakta med nyinköp och istället behålla befintlig utrustning längre**. Denna försiktighet spiller även över på andrahandsmarknaden; endast 27,4 % planerar att köpa rekonditionerat, vilket är en minskning från fjolårets 30,9 %. Enbart en tredjedel uppger att de tänker fortsätta köpa IT-utrustning ”som vanligt” – utan att låta sig påverkas av konjunkturen.

Ett par ljusglimtar

Ett glädjande besked är att svarsalternativet ”Vi kommer att spara pengar genom cirkulär IT-hantering” ligger kvar på ungefär samma nivå (36,2 % jämfört med förra årets 34,6 %). Detta kan tolkas som att en medvetenhet om cirkulär IT:s potential för kostnadsminskningar **trots allt har etablerat sig**. Lika glädjande är att endast 17,4 % planerar att nedprioritera hållbarhet till förmån för besparingar – en halvering jämfört med fjolårets siffra på 33,2 %.

9

Hur påverkas din organisations IT-inköp av det rådande ekonomiska läget?

Flera svarsalternativ möjliga.

1/3 uppger att de **kommer att spara pengar** genom att agera cirkulärt

”Lågkonjunkturen har satt **tydliga spår** i hur landets verksamheter ser på sina IT-inköp

3stepIT

10 **Vilka kriterier är avgörande när ni väljer IT-leverantör?**
Flera svarsalternativ möjliga.

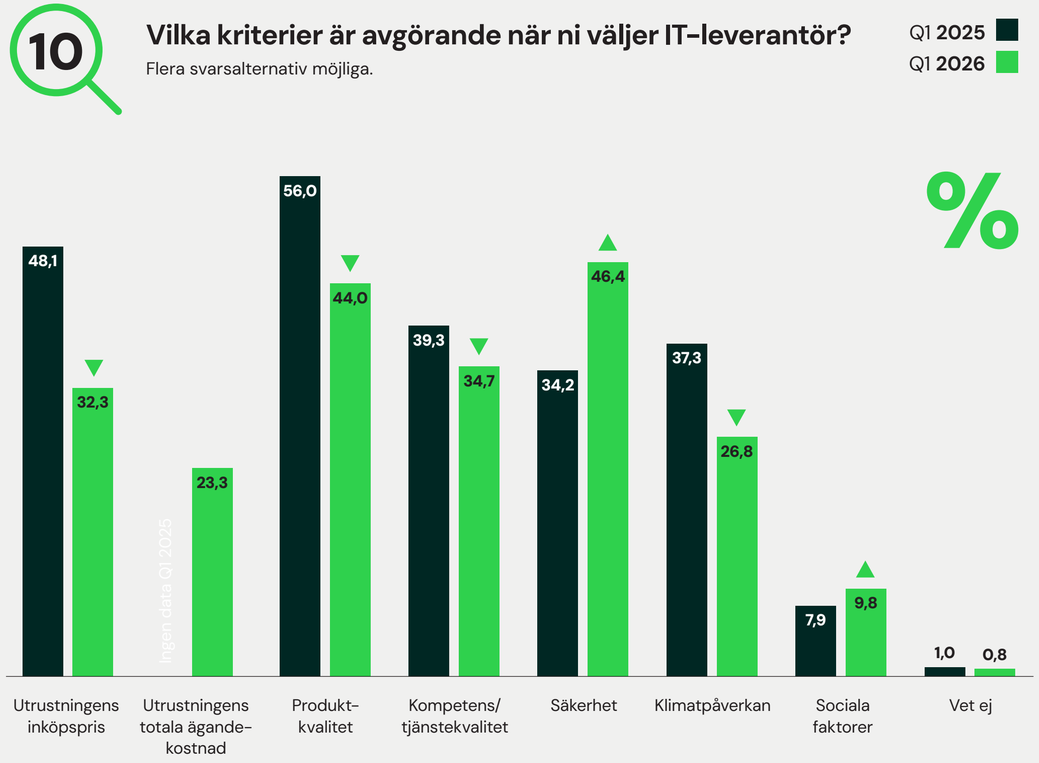

46 % uppger att **säkerhet är ett avgörande kriterium** vid val av IT-leverantör

Säkerhetsfrågan dominerar

Mot bakgrund av omvärldsläget är det kanske inte underligt att svenska verksamheter ändrat sina prioriteringar när de väljer IT-leverantör. Från att ha prioriterat pris och produktkvalitet är det nu **tydligt att säkerhet är den viktigaste frågan i ledningsrummen**, med en ökning motsvarande 35 % jämfört med i fjol. Samtidigt har urvalskriteriet ”klimatpåverkan” blivit mindre viktigt i årets undersökning, efter att ha ökat i fjol.

Hur kommer detta påverka utvecklingen?

Vad som är mindre tydligt är hur detta kommer att påverka omställningen till ett mer cirkulärt användande av IT. Å ena sidan vet vi att en **upplevd brist på säkerhet är en vanlig ursäkt** för att inte arbeta cirkulärt. I tidigare upplagor av IT-berget har vi även kunnat konstatera att många verksamheter är ovilliga att lämna ifrån sig datorer och smartphones av rädsla för att känslig data ska hamna i fel händer. Många tvekar dessutom inför att köpa begagnad utrustning då man befarar att den kan innehålla skadlig kod. Å andra sidan resulterar återlämning och rekonditionering i de flesta fall i **bättre datasäkerhet snarare än sämre**. Detta leder till en paradox (se nästa sida).

3stepIT

Säkerhets-paradoxen

Trots att nästan hälften av alla respondenter rankar **säkerhet som sin högsta prioritet** vid upphandling av IT-leverantörer är det sämre ställt med hanteringen av IT-utrustning som inte längre används. 37 % anlitar en extern partner för certifierad radering, men 24,5 % ställer inga krav på certifiering.

Vidare lagrar 8,6 % sin utrustning utan att radera den och 4,1 % saknar helt en fastställd rutin. Slutsatsen är tydlig: **verksamheterna ställer höga krav på säkerhet vid anskaffning – men inte vid avveckling**. Det är lite som att installera ett toppmodernt larm vid ytterdörren, men lämna bakdörren vidöppen.

11 **Hur hanterar ni datasäkerhet vid avveckling av företagsdatorer och mobiler?**

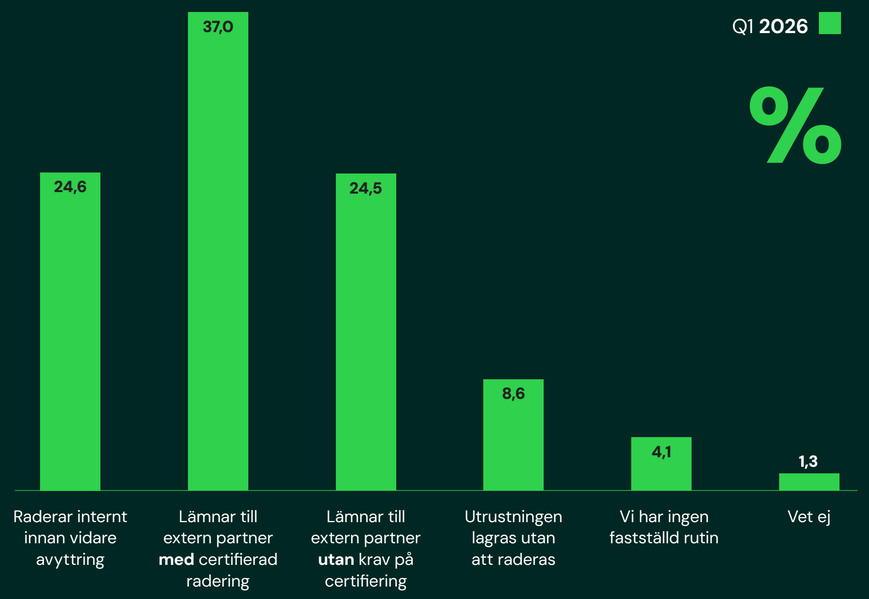

> Det är som att installera ett toppmodernt larm vid ytterdörren, men **lämna bakdörren vidöppen**

37 % ställer **inga krav** på certifierad radering vid avveckling av datorer och mobiler

3stepIT

Kan AI skynda på omställningen?

Många är idag igång med att uppgradera till operativsystem som ger nya möjligheter att använda AI lokalt, utan att behöva dela data utanför organisationen (i molnet). I de flesta fall innebär detta även **ett behov av kraftfullare hårdvara**. Så många som 23,8 % av respondenterna uppger att de har högre kapacitet och AI-stöd som ett krav vid nästa upphandling och hela 43,3 % utvärderar det som ett alternativ. Ur ett cirkularitetsperspektiv blir det därför särskilt intressant att granska strategierna för den stora mängden enheter utan AI-stöd som därmed blir "över".

En tredjedel agerar cirkulärt

Här uppger 37 % av respondenterna att de överblivna enheterna säljs eller lämnas för återbruk. Det kan framstå som en låg siffra, men den ska jämföras med de 26,2 % (se sida 8) som arbetar cirkulärt idag – med andra ord ett positivt tecken. Samtidigt uppger hela 18,9 % att de skrotar fungerande utrustning, medan 15 % förvarar enheterna utan plan och 8,7 % helt saknar en fastställd strategi. Slutsatsen blir att **behovet av kraftfullare maskiner för att köra AI-modeller lokalt riskerar att öka mängden IT-avfall ytterligare**. Samtidigt kan tekniken bli en del av lösningen på problemet – genom att använda AI för att automatisera de processer för återtag och värdering som idag saknas hos många verksamheter.

12 **Vad är er primära strategi för de enheter som inte uppfyller hårdvarukraven för Windows 11?**

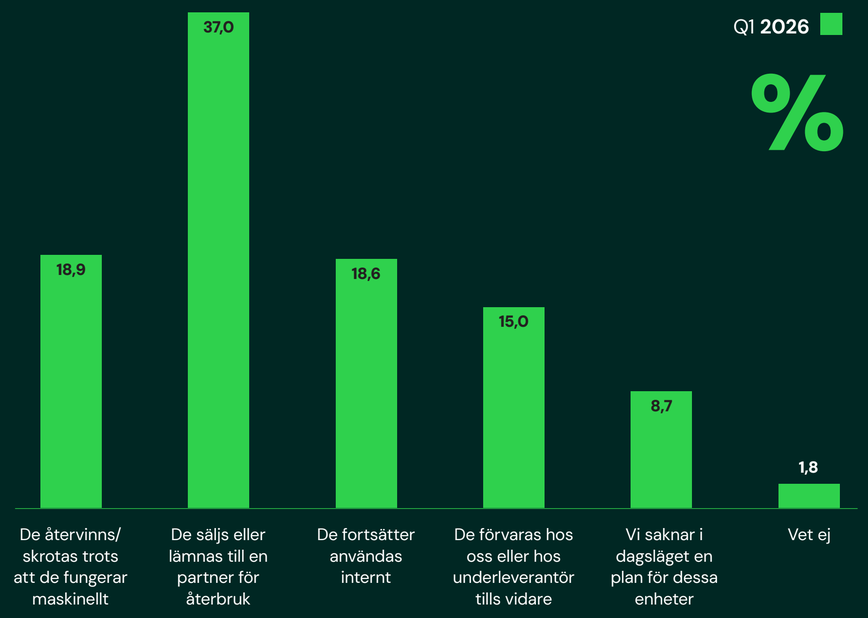

2/3 planerar eller utvärderar inköp av datorer med **högre kapacitet** för att kunna använda AI-tjänster lokalt

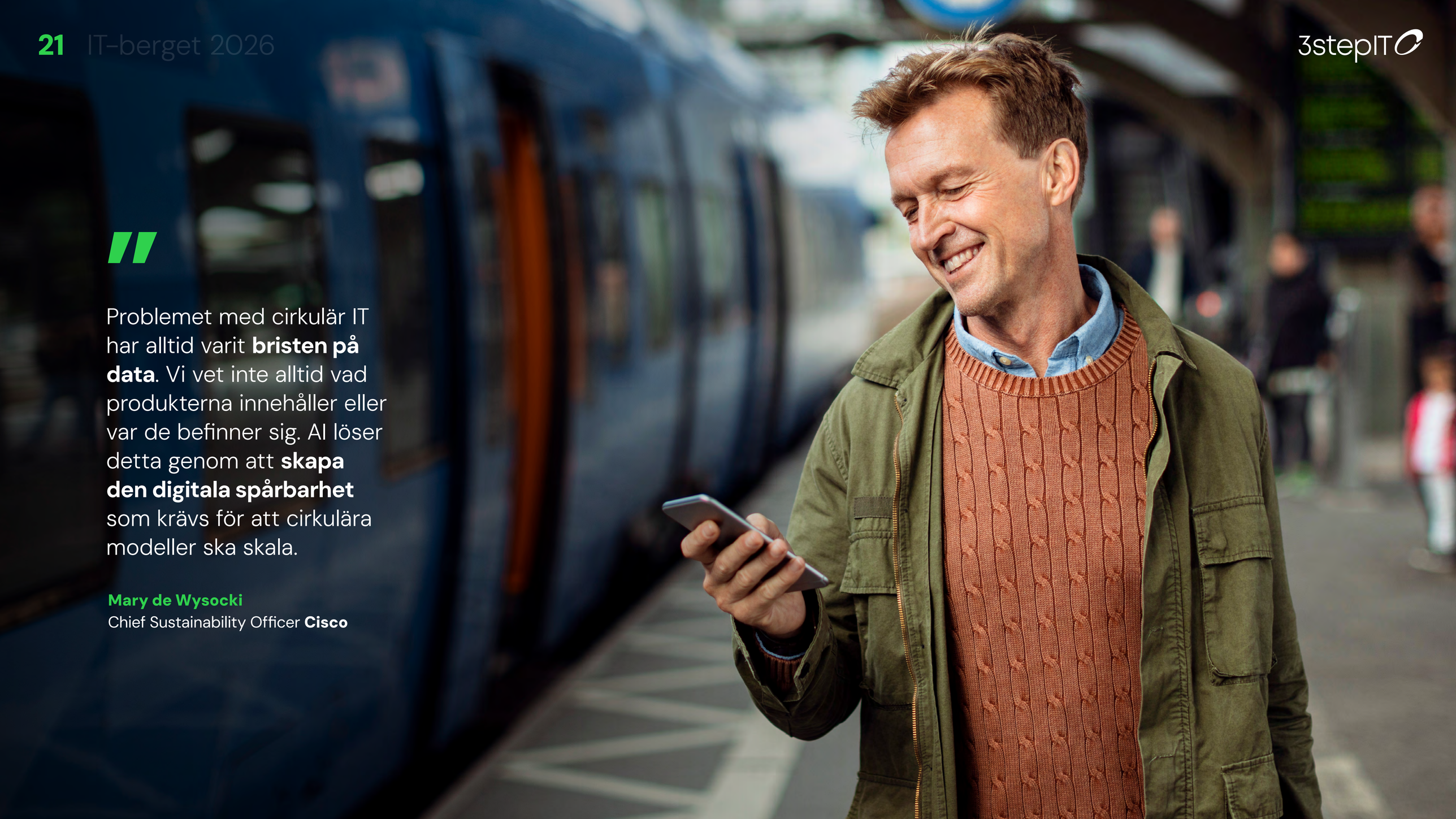

"

Problemet med cirkulär IT har alltid varit **bristen på data**. Vi vet inte alltid vad produkterna innehåller eller var de befinner sig. AI löser detta genom att **skapa den digitala spårbarhet** som krävs för att cirkulära modeller ska skala.

Mary de Wysocki
Chief Sustainability Officer **Cisco**

13 **Hur påverkar Right to Repair-direktivet era framtida IT-inköp?**

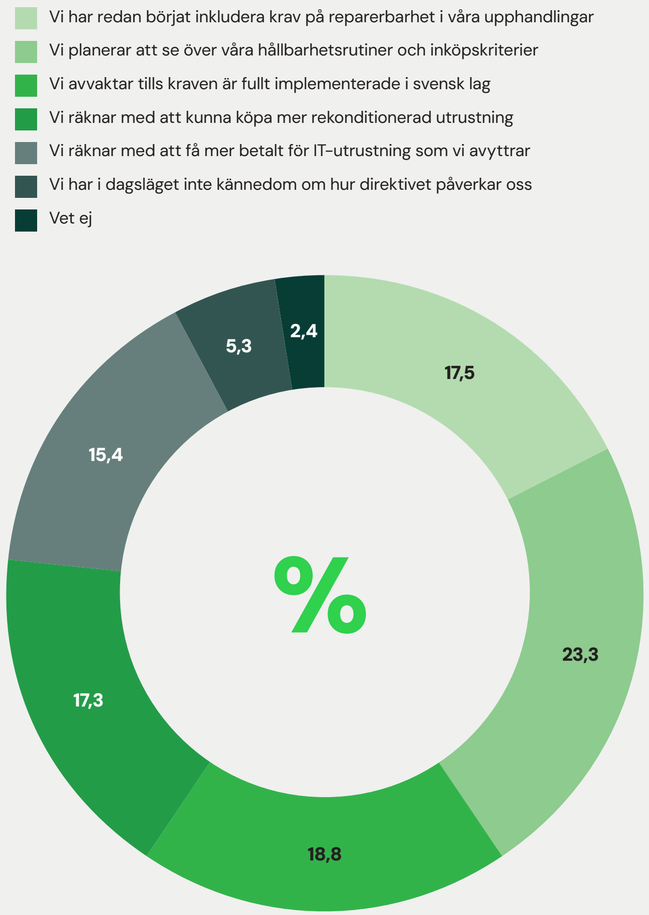

Right to Repair

Under 2026 börjar EU:s nya ”Right to Repair”-direktiv att gälla i Sverige. Syftet är att främja cirkularitet genom att göra det **enklare och billigare att reparera mobiltelefoner och datorer framför att köpa nytt**. Även om reglerna primärt stärker konsumenters rättigheter, innebär de betydande indirekta fördelar även för företag – bland annat genom förbud mot så kallade ”anti-repair”-tekniker. Tillverkare kommer inte längre tillåtas att blockera användningen av begagnade eller kompatibla reservdelar via mjukvarulås. Vidare inför EU en gemensam onlineplattform för att hitta reparatörer –en tjänst som även företag kan använda. Mot denna bakgrund har vi i år dessutom ställt frågan: Hur påverkar det nya direktivet era framtida inköp?

Positiva indikationer

Glädjande nog ställer redan 17,5 % av verksamheterna i vår undersökning krav på reparerbarhet i sina upphandlingar. Samtidigt ser 23,3 % över sina rutiner och bara 5,3 % saknar helt kännedom om direktivet. Kanske ännu mer glädjande är att 17,3 % uppger att de räknar med att direktivet **kommer att bidra till att de kan köpa mer rekonditionerat** och att de kan **få mer betalt** för utrustning de avvecklar. Vi kommer att fortsätta bevaka det här ämnet under de kommande åren då vi är övertygade om att Right to Repair kommer att öppna upp nya möjligheter för verkligt cirkulär användning av IT-utrustning.

92%

anser att Right to Repair **redan påverkar** eller **kommer att påverka** deras IT-hantering

Del 2

Så här fungerar cirkulär IT

> Efterfrågan på elektroniska enheter har **skapat världens snabbast växande avfallsström**

Klimatförändring och miljöförstöring har blivit vår tids största utmaning. För att bromsa stigande temperaturer och minska människans miljöpåverkan måste vi minska våra utsläpp av växthusgaser och använda jordens resurser smartare. Sverige har några av världens mest ambitiösa klimatmål med stort fokus på omställningen till fossilfri energi. **Men för att nå våra mål krävs en enorm omställning i hur vi använder våra resurser.**

Cirkulär ekonomi är i grunden enkel

Enligt The Circularity Gap Report[4] som genomförts av bland andra RISE, kännetecknas Sveriges ekonomi av låg cirkularitet och mycket hög resursanvändning, vilket innebär att **Sverige ligger lägre än det globala genomsnittet i omställningen till en cirkulär ekonomi**. Cirkulär ekonomi är i grunden enkel: Produkter kan få fler livscykler genom att rekonditioneras och återbrukas, vilket skapar ett kretslopp som innebär ett betydligt mindre resursslöseri än att konstant tillverka nya produkter.

En tsunami av e-avfall

Enligt World Economic Forum skapar efterfrågan på elektroniska enheter **världens snabbast växande avfallsström, något som FN har kallat en tsunami av E-avfall**. Mobiltelefoner och datorer har i de flesta fall en mycket längre teknisk livslängd än de 2–3 år de används i genomsnitt, innan de ersätts. Framför allt om de lämnas in för rekonditionering och återbruk i rätt tid – det vill säga direkt efter deras första livscykel, innan de hinner bli föråldrade.

Att öka återanvändningen är mest effektivt

Tillverkningen och förbrukningen av ny IT-utrustning genererar också en stor mängd avfall. **Det gäller såväl gruvavfallet som uppstår vid utvinning av metaller och mineraler som elektronikavfallet från produkterna själva**. Avfallet och dess gifter riskerar att skada natur, människor och ekosystem. Det finns få sätt att garantera en heltäckande avfallshantering som inte lämnar något avtryck, men givet att företags och organisationers användning av IT-utrustning inte kommer att minska, är **det mest effektiva sättet att reducera klimat- och miljöpåverkan att öka återanvändningen och ge utrustningen fler livscykler** – det vill säga att arbeta med cirkulär IT.

Ökade ansvarskrav

För många företag och organisationer ligger den stora klimatpåverkan **utanför den egna verksamheten**, till exempel genom tillverkningen av den utrustning man använder. I redovisningsstandarden Greenhouse Gas Protocol kategoriseras denna typ av klimatpåverkan som ”Scope 3” och är något som får allt större fokus framöver, med **ökade ansvarskrav från kunder, ägare och samhälle**. Men klimatpåverkan inom Scope 3 är av förklarliga skäl även svårare att mäta och kräver strukturerade processer.

Vägen till effektiv och hållbar IT-hantering

Anskaffning

En cirkulär modell för IT-hantering ger snabb tillgång till den teknik som behövs och **det är en stor fördel att välja en partner som erbjuder möjligheten att välja bland olika återförsäljare och hårdvarutillverkare**. Det ger större flexibilitet och ökar möjligheten till de produkter och tjänster som tillgodoser organisationens behov på bästa sätt. Tillsammans med en finansieringslösning där organisationen inte behöver äga sin utrustning, blir processen **betydligt smidigare och mindre tidskrävande** än att själv behöva planera för inköp, hantering och återtag av produkter. En finansieringslösning ger en förutbestämd kostnad och frigör kapital till annat, vilket kan vara en fördel i osäkra ekonomiska tider. **Tänk hållbarhet från början.**

Hantering

Att få överblick över sina enheter är svårt och tidsödande när man köper in all IT-utrustning själv. Med ett välutvecklat asset management-system där alla datorer, mobiltelefoner och annan IT-utrustning finns registrerade, får verksamheter **snabb och lättillgänglig information om var enheterna befinner sig, vem som använder dem, hur länge de har använts och när de behöver bytas ut**.

Det blir även enklare att styra kostnaderna till olika kostnadsställen samt få ut rapporter. Sammantaget leder detta till bättre kontroll, vilket hjälper verksamheter att **maximera enheternas cirkulära värde och öka chansen för återbruk**.

Återtag/utbyte

En cirkulär IT-modell gör det enklare och mer hållbart att förnya sin IT-utrustning. Utrustningen som används i en livscykelmodell **rekonditioneras och all data raderas på ett säkert sätt när den returnerats**. Därmed kan produkterna säljas vidare, återanvändas eller hyras ut på nytt.

Alla verksamheter har inte samma tekniska behov och det finns gott om företag som ser rekonditionerad IT-utrustning som fullt tillräcklig. Det är viktigt att välja **en partner som har full kontroll över var enheterna hamnar i nästa led** och som jobbar med kontrakterade återförsäljare samt kan redovisa vilka marknader och företag man säljer till.

IT-livscykeln

Det här är 3stepIT

1997 hanterade företag och organisationer sin IT-utrustning på ett sätt som varken tog hänsyn till miljö, säkerhet eller ekonomi. Utifrån den insikten grundade två unga finska entreprenörer 3stepIT, **med missionen att hjälpa företag att bidra till en bättre miljö, förlänga livslängden på sin IT-utrustning och samtidigt minska sina kostnader**.

Idag, nästan 30 år senare, är vår mission oförändrad men vi erbjuder nu en flexibel helhetslösning som hjälper våra kunder genom hela IT-livscykeln – från anskaffning av hårdvara, finansiering, hantering och kontroll av utrustningen, till utbyte, återtag och återvinning.

Vi anpassar våra lösningar efter våra kunders behov och erbjuder tjänster för både stora och små företag samt organisationer. För mindre företag som vill arbeta cirkulärt erbjuder vi samma fördelar i en digital prenumerationsmodell med smidig månadsbetalning.

Genom vårt helhetsansvar för kundernas IT-utrustning implementerar vi en **hållbar livscykelhantering som maximerar nyttan och livslängden på varje enhet, samtidigt som kostnader, utsläpp och elektroniskt avfall minimeras**.

Vår ISO-certifierade rekonditioneringsprocess gör att vi varje år förlänger livet på hundratusentals enheter. Detta bidrar till en cirkulär ekonomi och minskar klimatpåverkan genom att reducera behovet av nyproduktion.

Vi säkerställer även att **vidareförsäljning av utrustning endast sker till länder i Europa med välfungerande och dokumenterade processer för sin hantering av begagnad IT-utrustning**.

När rekonditionering inte längre är möjlig sker återvinning genom noggrant utvalda och miljöcertifierade partners.

7 000+
kunder globalt

4,6 mn
enheter per år

30 år
som ledare inom cirkulär IT

7 st
egna center för rekonditionering

9/10
enheter som vi processar får nytt liv

1 mn+
enheter per år rekonditioneras

450+
anställda

3stepIT

"

IT-berget 2026 visar att bättre **interna rutiner och högre prioritet från ledningshåll** är två av nycklarna till att skynda på omställningen

Robert Åholm
Sverigechef **3stepIT**

3stepIT

Om IT-berget 2026

Undersökningsmetod
IT-berget 2026 baseras på en undersökning av beslutsfattare inom IT-inköp. Undersökningarna har genomförts av InQvita.

Målgrupper
VD, inköpschefer, upphandlingschefer, CIO, hållbarhetschefer, verksamhetschefer och säljchefer på företag med minst 50 anställda, som använder IT-utrustning dagligen och kan påverka IT-inköp.

Metod:
Kvantitativ datainsamling via webbintervjuer till ett slumpmässigt riksrepresentativt urval av målgruppen.

Antal intervjuer
1 929 stycken.

Datainsamlingsperiod
2026-02-09 till 2026-02-12.

Källhänvisningar (länkar)
[1] Tre år motsvarar en hel rekommenderad livscykel för en laptop, enligt flera tillverkares riktlinjer
[2] PwC
[3] Circular Computing
[4] Circle Economy Foundation

Verksam som:

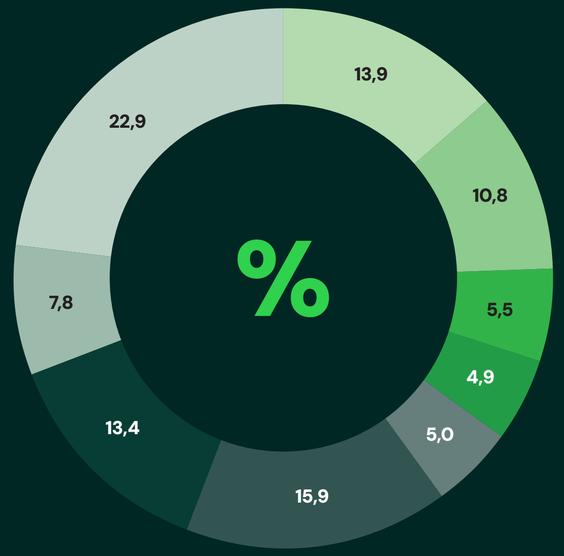

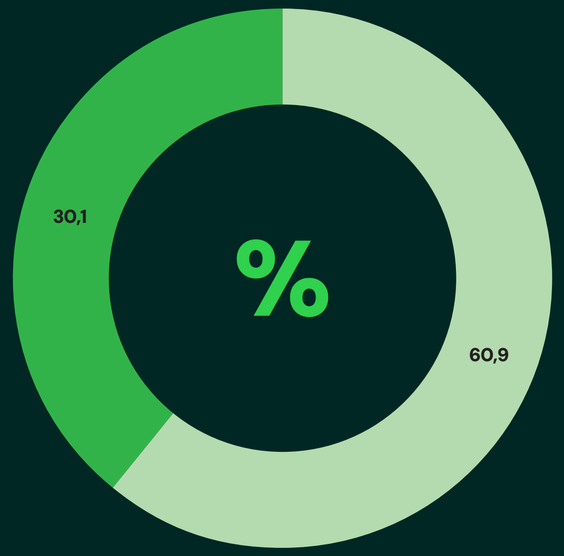

Storlek:

- 50–249 anställda
- 250+ anställda

3stepIT

"

Vi ser en boom för Circular Economy as a Service (CEaaS), där AI sköter logistiken för återtag och rekonditionering. **Marknaden förväntas växa med nästan 90 % årligen fram till 2028**

Research & Metric
Insights for Business Leaders
2025

Läs mer: it-berget.se
Kontakt: salessweden@3stepit.com